

SPRAWOZDANIE

z działalności Stowarzyszenia Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego „Via Linguae” za rok 2018

1. Dane rejestrowe Stowarzyszenia „Via Linguae”.

- nazwa pełna: Stowarzyszenie Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego „Via Linguae”
- nazwa skrócona: Stowarzyszenie „Via Linguae”
- KRS: 0000542722 REGON: 360805710
- NIP: 9542753226 adres: 40-032 Katowice, pl. Sejmu Śląskiego 1/514
- e-mail: biuro@vialinguae.pl <http://vialinguae.pl>
- Stowarzyszenie „Via Linguae” nie prowadzi działalności gospodarczej i odpłatnej działalności pożytku publicznego.
- Stowarzyszenie zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym dnia 17.02.2015 roku (data wpisu – 18.02.2015).

2. Członkowie władz wybieralnych.

Zarząd

Joanna Przyklenk – prezes Zarządu;
Ewa Biłas-Pleszak – wiceprezes Zarządu;
Katarzyna Wyrwas – sekretarz Zarządu;
Barbara Mitrenga – skarbnik Zarządu;
Magdalena Pastuch – członek Zarządu;
Mirosława Siuciak – członek Zarządu;
Katarzyna Sujkowska-Sobisz – członek Zarządu.

Komisja Rewizyjna

Kornelia Rajca – przewodnicząca Komisji Rewizyjnej;
Anna Kroj – zastępca Komisji Rewizyjnej;
Anna Lasoń-Wołowiec – sekretarz Komisji Rewizyjnej.

3. Cele statutowe Stowarzyszenia „Via Linguae” (zgodnie z § 7 Statutu) są następujące:

- a) działania na rzecz wzrostu świadomości językowej użytkowników polszczyzny;
- b) upowszechnianie dobrych, tj. poprawnych, właściwych oraz kulturalnych, społecznych praktyk komunikacyjnych, głównie w organach administracji państwowej, instytucjach edukacyjnych i kulturalnych oraz w podmiotach gospodarczych zarówno sektora publicznego, jak i prywatnego;

Stowarzyszenie Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego
„VIA LINGVAE”

- c) propagowanie, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży na każdym etapie edukacji, przekonania, że język jest wartością;
- d) popularyzacja wiedzy o języku polskim i działalność kulturalnojęzykowa;
- e) promowanie i upowszechnianie najważniejszych osiągnięć Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego, zwanego dalej Instytutem;
- f) wspieranie działań Instytutu w obszarze działań naukowo-dydaktycznych;
- g) pomoc w zakresie zdobywania środków finansowych związanych z działalnością statutową Instytutu;
- h) działania na rzecz ochrony praw obywatelskich, równych praw kobiet i mężczyzn oraz mniejszości, a także propagowania postaw obywatelskiej aktywności i odpowiedzialności;
- i) działania służące pokonywaniu barier społecznych i językowych oraz wyrównywaniu szans grup słabszych lub zagrożonych społecznym wykluczeniem (m.in. osób z wadami wymowy, mniejszości, uchodźców, dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych patologią i ubóstwem lub terenów zaniedbanych gospodarczo, społecznie, kulturowo);
- j) wspieranie i podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym, naukowym, kulturalnym, artystycznym oraz inicjatyw służących ochronie dóbr kultury i tradycji;
- k) udzielanie wsparcia inicjatywom zgodnym z celami Stowarzyszenia.

W roku sprawozdawczym – 2018 – realizowano przede wszystkim cele statutowe wymienione wyżej w punktach od a) do f) oraz j) i k).

4. Realizacja celów – działania Stowarzyszenia „Via Linguae” w roku 2018.

Stowarzyszenie Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego „Via Linguae” jest organizacją powstałą w lutym 2015 roku, zrzeszającą **63 osoby** (stan na 31.12.2018). W centrum podejmowanych przez Stowarzyszenie działań znajdują się: język polski rozumiany jako wartość i składnik polskiej kultury oraz wspieranie realizacji misji Instytutu Języka Polskiego im. Ireny Bajerowej Uniwersytetu Śląskiego, który od 40 lat (od 1977 roku) jako akademicka instytucja naukowo-dydaktyczna popiera i promuje wszelkie inicjatywy na rzecz poprawnej i sprawnej polszczyzny.

W trosce o kulturalną komunikację i ogólnospołeczną wrażliwość na słowo działania członków Stowarzyszenia w okresie sprawozdawczym skupione były przede wszystkim na:

4.1. Organizowaniu wykładów, warsztatów i prezentacji:

- 4.1.1. **15 lutego 2018 r.** – wydarzenie organizowane przez Stowarzyszenie Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego UŚ „Via Linguae” oraz Katedrę Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego. Pracownicy Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego oraz Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki

Akademickiej poprowadzili zajęcia dla uczniów Zespołu Szkół ETE im. Alberta Schweitzera w Gliwicach. Na Wydziale Filologicznym UŚ zrealizowano następujące warsztaty:

- „Czytanie jako intelektualny rebus. O czym mówią imiona i nazwiska bohaterów literackich?” – dr hab. Małgorzata Wójcik-Dudek;
- „Co z tą polszczyzną? Czyli o tym, czy poprawność językowa i wiedza o języku mają jeszcze znaczenie” – dr Ewa Ficek (członkini „Via Linguae”);
- „O Janie Ziobrze, Piotrze Żyle oraz Kamilu Stochu, czyli deklinacyjnych skokach z dużej wysokości” – dr Katarzyna Sujkowska-Sobisz (członkini Zarządu „Via Linguae”);
- „Jak Cię widzą, tak Cię piszą... warsztaty z rzecznictwa prasowego” – dr Magdalena Ochwat.

4.1.2. **19–23 lutego 2018 r.** – współorganizacja Tygodnia Języka Ojczystego, zainicjowanego i organizowanego przez katowicki oddział Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego (współorganizatorem były także: CINIbA oraz Wydział Filologiczny UŚ i jego jednostki). W tym roku tematem przewodnim wszystkich spotkań były związki frazeologiczne.

Program

Wykłady i warsztaty (sala Konferencyjna, poziom 0)

Poniedziałek, 19 lutego 2018 r.

10.00 prof. dr hab. Helena Synowiec, *Piąte przez dziesiąte – o frazeologii gwarowej*

11.30 dr hab. Danuta Krzyżyk, *Nasze kulturowe DNA – biblizmy i mitologizmy w polszczyźnie*

Wtorek, 20 lutego 2018 r.

10.00 dr hab. Marta Tomczok, *Przerobić ludzi na mydło – frazeologia w prozie Tadeusza Borowskiego i Zofii Nałkowskiej wobec współczesnych kryminałów retro (warsztaty)*

11.30 dr hab. prof. UŚ Iwona Loewe, *Skrzydlate słowa kultury konsumpcji*

Środa, 21 lutego 2018 r.

10.00 dr hab. Katarzyna Wyrwas, *Dlaczego nie piąte koło u wozu? Kilka uwag o błędach frazeologicznych*

11.30 dr hab. Małgorzata Wójcik-Dudek, *Nicowanie języka. Związki frazeologii i poezji*

Czwartek, 22 lutego 2018 r.

10.00 dr Ewa Biłas-Pleszak, *Od kociej muzyki po koncertowe oszczędzanie – rzecz o muzycznych frazeologizmach*

11.30 dr hab. Agnieszka Piela, *Do siego roku – archaizmy jako składnik związków frazeologicznych*

Stowarzyszenie Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego
„VIA LINGUAE”

Piątek, 23 lutego 2018 r.

10.00 mgr Emilia Czarnota, *Z sercem na dłoni – frazeologizmy z nazwami części ciała* (warsztaty)

11.30 prof. dr hab. Krystyna Kleszczowa, *Związki frazeologiczne zwierciadłem czasów minionych*

Wtorek, czwartek (20, 22 lutego 2018 r.), od 9.00 do 10.00

Gra edukacyjna dla uczniów (sala Dydaktyczna, poziom 0)

Na tropie języka i nowoczesnych bibliotecznych technologii

Prowadzenie: mgr Małgorzata Gagatek, mgr Aleksandra Nycz, mgr Jadwiga Witek, mgr Tomasz Zięba

4.1.3. **5 marca 2018 r.** – III edycja warsztatów pt. „Przestrzenie humanistyki nie tylko cyfrowej” odbywająca się w budynku przy ul. Uniwersyteckiej 4 w Katowicach. Wydarzenie jest kolejną inicjatywą Wydziału Filologicznego i Stowarzyszenia Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego „Via Linguae”. Tym razem udział w nim wzięli uczniowie z II Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Ligonia z Chorzowa. W programie zaplanowano wykład dr Joanny Przyklenk pt. „Z polszczyzną na bakier?! Język w centrum uwagi, czyli o systemie, normie i uzusie słów kilka” oraz dwa rodzaje warsztatów:

- dr Katarzyna Sujkowska-Sobisz – „Jak skutecznie przekonać do swoich racji? O sztuce argumentowania uwag kilka”,
- dr Beata Duda – „Zaplątani w sieć słów – słowotwórstwo i semantyka współczesnej polszczyzny”.

4.2. Promocji języka polskiego i upowszechnianiu dobrych praktyk komunikacyjnych:

4.2.1. **14 lutego 2018** – dr Katarzyna Sujkowska-Sobisz przedstawiła wykład pt. „Stażość i zmienność normy językowej w kontekście nauczania i uczenia się”. Słuchaczami byli nauczyciele ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Rydułtowach.

4.2.2. **15 marca 2018 r.** – dr hab. prof. UŚ Mirosława Siuciak przedstawiła wykład z prezentacją na temat: „Rola dawnej prasy w podtrzymywaniu polskości na Górnym Śląsku” w Młodzieżowym Domu Kultury w Chorzowie. Wykład miał miejsce w ramach odbywającego się już po raz dziesiąty Chorzowskiego Festiwalu Nauki (12–16 marca 2018 r.). Pod hasłem „Nasze dziedzictwo – nasza przyszłość” zorganizowano w ramach Festiwalu liczne aktywności naukowe, jak laboratoria, warsztaty pokazowe i komputerowe, prezentacje, seminaria oraz wykłady.

4.2.3. **16 marca 2018 r.** – członkinie VL (dr Ewa Biłas-Pleszak, dr Emilia Bańczyk, dr Beata Duda, dr Karolina Lisczyk, dr Wioletta Wilczek) wzięły udział w II Festiwalu Wiedzy „Nauka – sposób na sukces” I LO im. 14 Pułku Powstańców Śląskich w Wodzisławiu Śląskim, organizując i prowadząc terenową grę edukacyjną pt.: „Na tropie języka i w poszukiwaniu lepszej komunikacji”.

- 4.2.4. **28 kwietnia 2018 r.** – dr Ewa Biłas-Pleszak poprowadziła warsztaty umiejętności negocjacyjnych w ramach Festiwalu Edukacyjnego „Nowe inspiracje” (Giełda Wydawców RODN „WOM” w Katowicach).
- 4.2.5. **15 czerwca 2018 r.** – dr Barbara Mitrenga poprowadziła zajęcia językowe zatytułowane „W krainie słów i znaczeń” dla uczniów III klasy Katolickiej Szkoły Podstawowej w Piekarach Śląskich. W pierwszej części spotkania uczniowie poznali kilka najważniejszych faktów z historii języka polskiego, które odnotowali na specjalnych osiach czasu. Druga część spotkania poświęcona była problemowi zanikania słów w języku polskim. Lekcja była zachętą do tego, by dbać o piękno polszczyzny od najmłodszych lat.
- 4.2.6. **26 września 2018 r.** – dr Ewa Biłas-Pleszak poprowadziła podczas Dnia Otwartego Wydziału Filologicznego warsztat kompetencji negocjacyjnych – „Newton się nie mylił, czyli siła strategii przełamujących”.
- 4.2.7. **6 grudnia 2018 r.** – dr Barbara Mitrenga przygotowała i poprowadziła zajęcia językowe pt. „Językowe ZOO” dla uczniów VI klasy Szkoły Podstawowej nr 10 w Tarnowskich Górach. Celem dwugodzinnego spotkania było uwrażliwienie uczniów na piękno i bogactwo języka polskiego oraz zachęcenie ich do dbania o polskie słownictwo od najmłodszych lat.
- 4.2.8. Całoroczne działania na rzecz promocji polszczyzny widoczne były także na stronie internetowej Stowarzyszenia, na której systematycznie zamieszczano linki do udzielanych w przestrzeni wirtualnej porad językowych, z odwołaniem – rzecz jasna – do kompetentnych źródeł, a zatem m.in. do Poradni Językowej Instytutu Języka Polskiego UŚ czy Poradni Językowej PWN.

4.3. Wspieraniu działań kulturalnojęzykowych oraz inicjatyw promujących polszczyznę i poprawność w jej zakresie:

- 4.3.1. Objęcie patronatem przez Stowarzyszenie Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego UŚ „Via Linguae” kolejnej edycji Konkursu Ortograficznego pt. „Ortografia na wesoło”, organizowanego przez dyrektor Annę Damaschk, mgr Alicję Biolik i innych nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4 w Tychach. W zmaganiach konkursowych, nastawionych na pogłębianie wiedzy o języku (i dobrą zabawę) oraz przygotowanych z myślą o uczniach klas drugich, udział wzięli mali mistrzowie ortografii z ośmiu tysiąch placówek dydaktycznych. Wydarzenie odbyło się **22 marca 2018 roku**, a w pracach jury uczestniczyła dr Ewa Ficek, członkini Stowarzyszenia „Via Linguae”.

5. Strona internetowa Stowarzyszenia „Via Linguae”.

Stronę internetową Stowarzyszenia „Via Linguae” prowadzi jego członkini – Monika Jagielska, wykonując bezpłatnie związane z tym prace.

Witryna pełni istotną funkcję jako wizytówka Stowarzyszenia „Via Linguae”, a także źródło rzetelnej informacji na temat bieżących i już archiwalnych wydarzeń, które Stowarzyszenie inicjuje, realizuje bądź wspiera. Strona ma nadto służyć integracji

Stowarzyszenie Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego
„VIA LINGUAE”

środowiska – głównie członków Stowarzyszenia, ale też wszystkich, którym nieobce są cele tożsame z celami statutowymi naszej organizacji.

6. Działalność Zarządu Stowarzyszenia „Via Linguae”.

Praca Zarządu Stowarzyszenia w 2018 roku w znacznej mierze polegała na:

- 6.1. podejmowaniu działań organizacyjno-prawnych, tj. organizowaniu pracy Stowarzyszenia i przyjmowaniu określonych rozwiązań proceduralnych; Zarząd w okresie sprawozdawczym spotkał się 2 razy, by obradować nad aktualnymi wydarzeniami Stowarzyszenia;
- 6.2. prowadzeniu korespondencji e-mailowej z ramienia Stowarzyszenia „Via Linguae”;
- 6.3. prowadzeniu bieżącej dokumentacji Stowarzyszenia, w tym rejestru członków, ewidencji środków trwałych i rejestru składek członkowskich za rok 2018 oraz dokumentacji finansowej;
- 6.4. prowadzeniu dokumentacji związanej z RODO; dnia 22 lutego 2018 r. odbyło się szkolenie z ochrony danych osobowych (w związku z wdrożeniem RODO), które poprowadziła pani Lucyna Korzekwa;
- 6.5. dbaniu o pozyskanie składek członkowskich na rzecz Stowarzyszenia.

Sprawozdanie przygotowała: Joanna Przyklenk (prezes Stowarzyszenia „Via Linguae”)

Joanna Przyklenk
prezes Zarządu

podpis

Ewa Bilas-Pleszak
wiceprezes Zarządu

dr Ewa Bilas-Pleszak
Wiceprezes Zarządu
Stowarzyszenie Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego US
VIA LINGUAE

Katarzyna Wyrwas

sekretarz
dr hab. Katarzyna Wyrwas
Stowarzyszenie Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego US
VIA LINGUAE

dr Barbara Mitrenga
Barbara Mitrenga

skarbnik
Stowarzyszenie Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego US
VIA LINGUAE

Barbara Mitrenga
podpis

Magdalena Pastuch
członkini Zarządu
dr hab., prof. US Magdalena Pastuch
Członkini Zarządu
Stowarzyszenie Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego US
VIA LINGUAE
podpis

Mirosława Siuciak
dr hab. Mirosława Siuciak
Członkini Zarządu
Stowarzyszenie Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego US
VIA LINGUAE
podpis

Katarzyna Sujkowska-Sobisz
dr Katarzyna Sujkowska-Sobisz
Członkini Zarządu
Stowarzyszenie Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego US
VIA LINGUAE
podpis